

Vyhlasenie poslankyne Petry Krištúfkovej

ROZPRÁVKA O OBEDOCH ZADARMO

Bratislava, 27. august 2019

Blíži sa september, nástup detí do nového školského roka. Namiesto diskusie o tom, čo sa v školách zlepši, ako sa skvalitní výučba, sa školy zaoberajú problémom, ktorý vládny Smer nazval „obedy zadarmo.“ Keď sa tento poslanecký návrh zákona strany SMER - SD prerokovával v parlamente aj naše hnutie SME RODINA – Boris Kollár podporilo jeho posunutie do druhého čítania. Prečo? Lebo podporujeme všetky návrhy, ktoré pomáhajú rodinám s deťmi. Ale upozornila som, že dobrá myšlienka môže stroskotať na absolútnej nepripravenosti ako tento zámer realizovať.

Potvrdili sa moje slová z novembra 2018, keď som počas rozpravy k návrhu zákona upozornila na dve zásadné skutočnosti.

1. OBEDY ZADARMO NIE SÚ V SKUTOČNOSTI ZADARMO, SÚ LEN DOTÁCIOU NA JEDLO

Suma, ktorú doteraz platil rodič na šeku pre školskú jedáleň sa skladala z dvoch častí. Jednu časť tvorila cena surovín, z ktorých sa obed varil. Druhá časť sumy zahŕňala náklady na réžiu, čiže platy, energie, všetko, čo treba na to, aby sa zo surovín stalo hotové jedlo, čiže obed. Strana SMER – SD od začiatku prezentuje zákon ako zavedenie obedov zadarmo, **ale v skutočnosti ide o poskytnutie dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa.** Takto sa návrh aj volá a tak to v skutočnosti je. **PRETO TEDA NEJDE O OBEDY ZADARMO**, ale o dotáciu na obedy vo výške 1,20 eur. Príspevok vo výške 1,20 eura pokrýva iba náklady za suroviny, ale nepokrýva celé náklady za jeden obed. Na to, aby sa zo surovín stal hotový obed sú potrebné aj režijné náklady. Režijný náklad na jedného stravníka je v priemere od 8 do 13 eur mesačne. A ten bude aj naďalej platiť rodič, na tom sa nič nemení. Rodičia sú prekvapení, kde sa ten náklad vzal?! Netušili, že súčasťou ceny vždy bol aj režijný náklad. Mnohí rodičia si myslia, že ide o nový výmysel školy. To je však mylné. Dnes síce SMER – SD poskytne príspevok na obed, ale režijný náklad ostal. Obedy zadarmo je zavádzanie rodičov. Bolo by lepšie im od začiatku vysvetliť, že štát bude obedy dotovať a nie poskytovať zadarmo.

Nedostatočný výklad zákona spôsobil v praxi to, že do dnešného dňa nie je jasné koľko rodič bude za obedy doplácať a školy si nastavujú vlastné pravidlá. *„Urobila som si prieskum a zistila som, že režijný náklad v jednej zo základných škôl v Ružinove bude vo výške 13 eur za mesiac na jedného stravníka a v Dúbravke 10 eur“*, uviedla poslankyňa NR SR Petra Krištúfková. Ako zverejnila TV Markíza v článku zo 16.8., v niektorých prípadoch rodičov bude stáť obed ešte viac ako doteraz. Napr. jedna z matiek konštatovala: *„Namiesto mesačných cca 26 eur za mladšiu, resp. 28,20 eura za staršiu (spolu 54,20 eura) budem po dotácii platiť za mladšiu 17,85 na mesiac a za staršiu 45,36 eura (spolu 63,21 eura). Teda každý mesiac ma celý ten skvelý obedový plán bude stáť o vyše 9 eur viac.“*

Politické hnutie SME RODINA – Boris Kollár je neštandardná politická sila, ktorá odmieta v politike kradnúť, klamať a podvádzať. Čo je vlastné takzvaným štandardným politickým stranám za posledných 20 rokov na Slovensku. Naším cieľom je pomáhať, dodržať vždy to, čo sľúbime a hovoriť pravdu, aby sme nemuseli nič skrývať. Usilujeme sa o starostlivý štát pre všetkých.

Podľa agentúry SITA v Nitre za stravu predškolača zaplatia rodičia za 20 pracovných dní 9,30 eura. Za žiakov na prvom stupni základných škôl budú platiť 5,20 eura a za starších žiakov sedem eur. V tejto sume je započítaný doplatok za stravu a režijný príplatok.

2. ZRIAĐOVATELIA NEBUDÚ SCHOPNÍ ZABEZPEČIŤ DOSTATOČNÚ KAPACITU ŠKOLSKÝCH JEDÁLŇÍ

Pripomínam oficiálne stanovisko Združenia miest a obcí Slovenska, ktoré odmietlo prijať zodpovednosť za plnenie tohto zákona. Obce a mestá ako zriaďovatelia škôl sa obávajú, že na nárast počtu detí, ktoré sa budú stravovať v školských jedálňach, nemajú kapacity. Štát zabudol na to, že obedy zadarmo prinesú nárast počtu stravníkov v školských jedálňach, ktoré na to nemajú ani kapacity, potrebné vybavenie a ani personál. Nárast stravníkov ide ruka v ruku aj s nutnosťou prijať do kuchyne nové pracovné sily. Toto navýšenie predstavuje nárast nákladov na mzdách až o 24 miliónov eur ročne. Pričom kuchyne sú v dezolátnom a žalostnom stave, drží ich pokope už len hrdza. Rovnako aj odpad v jedálni vzrastie. Za jeho odvoz škola zaplatí 7 eur za 25l. Vedúci školských jedální nebudú vedieť plánovať a variť tak, aby obrovské množstvo jedla neskončilo v koši. Na mnohých školách sa nezvládne obhospodárenie týchto obedov v takom množstve, hlavne na dedinách a v menších mestách. Napríklad v obci Jarovnica teplé obedy nedostanú všetky deti iba prváci. Ostatní budú dostávať bagety. V kuchyni dokážu pre učiteľov a žiakov navariť 300 obedov, no kapacita jedálne je 50 miest na sedenie. Pričom školu navštevuje vyše 1100 žiakov.

Zákon mal pôvodne platiť od 1. 1. 2019, vládna koalícia posunula, okrem materských škôl, jeho účinnosť na 1. 9. 2019, teda na začiatok nového školského roka. Škoda, že sa zavádzanie dotácií na obedy pre žiakov nepremyslelo lepšie a nedal sa školám a samosprávam dostatočný čas na prípravu. Dobrý nápad bol tak podriadený politickým záujmom, lebo idú voľby.

Na začiatku nového školského roka sa nebudeme o tom, či budú školy kvalitnejšie, či vieme dobre vzdelávať aj deti z chudobnejších rodín a či bude dostatok asistentov pre deti so zdravotným znevýhodnením. A tiež, či v jedálňach dostanú naše deti zdravé jedlo z dobrých surovín. Hlavnou témou sa stali „obedy zadarmo.“ Len preto, že vládny Smer-SD opäť uprednostnil politické záujmy nad kvalitou zákona, ktorý má slúžiť ľuďom a nie im spôsobovať chaos a problémy.

Petra Krištúfková

Politické hnutie SME RODINA – Boris Kollár je neštandardná politická sila, ktorá odmieta v politike kradnúť, klamať a podvádzať. Čo je vlastné takzvaným štandardným politickým stranám za posledných 20 rokov na Slovensku. Naším cieľom je pomáhať, dodržať vždy to, čo sľúbime a hovoriť pravdu, aby sme nemuseli nič skrývať. Usilujeme sa o starostlivý štát pre všetkých.